

ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 20 ΜΑΪΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κείμενο από το πρωτότυπο (στίχοι 21-38)

- ΑΝ. Οὐ γὰρ τάφου γῶν τῷ κασιγνήτῳ Κρέων
 τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
 Ἐτεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκη
 χρηθεῖς δικαία καὶ νόμῳ, κατὰ χθονὸς
 ἔκρουψε τοῖς ἔνεοθεν ἐντιμον νεκροῖς, 25
 τὸν δ' ἄθλῳ θανόντα Πολυνείκους νέκυν
 ἀστοῖσι φασὶν ἐκκηρυχθῆναι τὸ μὴ
 τάφῳ καλύψαι μηδὲ κακῶσαί τινα,
 ἔαν δ' ἄλλαντιν, ἄταφον οἰωνοῖς γλυκὺν
 θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς γαίην βορᾶς. 30
 Τοιαῦτά φασὶ τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ
 κάμοι, λέγω γὰρ καί με, κηρύσσοντ' ἔχειν,
 καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν
 σαφῇ προκηρύσσοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
 οὐχ ὡς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δοῶ, 35
 φόνον προκεῖσθαι δημόλειστον ἐν πόλει.
 Οὕτως ἔχει σοι ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα
 εἴτ' εὐγενὴς πέφυκας, εἴτ' ἀσθλὼν κακῇ.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

- A.** Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τους στίχους **31-38 (Τοιαῦτά φασὶ ἐσθλῶν κακῇ).**

Μονάδες 30

- B.** Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

- 1.** Ποια σημασία έχει ο χαρακτηρισμός «ἀγαθός» που απευθύνει η Αντιγόνη στον Κρέοντα στο στίχο 31: «φασὶ τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα...»;

Μονάδες 10

- 2.** Να απαντήσετε αιτιολογημένα αν η απόφαση του Κρέοντα να απαγορεύσει την ταφή του Πολυνείκη εναρμονίζεται με τις θερησκευτικές αντιλήψεις και τα ταφικά έθιμα των αρχαίων Ελλήνων.

Μονάδες 10

3. Με βάση το πρωτότυπο κείμενο που σας δόθηκε και το μεταφρασμένο που ακολουθεί, τι αποφασίζει ο Κρέοντας για την ταφή των δύο αδελφών και πώς δικαιολογεί την απόφασή του;

Κείμενο από μετάφραση (στίχοι 192-208)

Εγώ με τέτοιους νόμους του κράτους την ισχύ θ' αυξήσω.
Και τώρα, σύμφωνα μ' αυτά στην πόλη
διακήρυξα για τα παιδιά του Οιδίποδα:
τον Ετεοκλή, που χάθηκε σαν ήρωας στη μάχη
υπερασπίζοντας την πόλη του, τάφος να τον δεχτεί με προσφορές τιμής,
καθώς αρμόζει στους ήρωες νεκρούς.
Τον αδερφό του πάλι, τον Πολυνείκη εννοώ,
που χώρα πατρική και νότιους θεούς
εξόριστος γυρνώντας θέλησε πέρα για πέρα
να πυρπολήσει, δικό του αίμα
θέλησε να πιει, δικούς του στη σκλαβιά να σύρει,
αυτόν, λέω, στην πόλη τούτη βγήκε προσταγή
κανείς να μη νεκροστολίσει, να μη θρηνήσει κανείς, να τον αφήσουν
άθαφτο, κορμί ρημάδι,
τα σκυλιά να τον ξεσκίσουν και τα όρνια.
Αυτή 'ναι η θέλησή μου, ποτέ δε θα τιμήσω
εγώ περισσότερο τους αδίκους από τους δίκαιους.

Μονάδες 10

4. Η τραγωδία είναι σύνθεση επικών και λυρικών στοιχείων, τα οποία είναι ευδιάκριτα.
Να αναφέρετε τα επικά στοιχεία της και τι γνωρίζετε για το καθένα από αυτά.

Μονάδες 10

5. Να γράψετε δύο παράγωγα (απλά ή σύνθετα) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:
λέγουσι, ἔκρυψε, ἄγειν, δρᾶ, δείξεις.

Μονάδες 10

6. α) Αφού μεταφέρετε τον παρακάτω πίνακα στο τετράδιό σας, να γράψετε τη γενική και αιτιατική ενικού και πληθυντικού αριθμού των λέξεων: **δίκη, νόμος, χάρις, πρᾶγμα, εὐγενής.**

Ενικός αριθμός					
Γεν.					
Αιτ.					
Πληθυντικός αριθμός					
Γεν.					
Αιτ.					

Μονάδες 5

- β) Να γράψετε στο τετράδιό σας στο τρίτο ενικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντος ενεργητικής φωνής τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:
- έχει, λέγουσι, έβρουπε, καλύψαι, δρᾷ.**

Μονάδες 5

7. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις λέξεις της **στήλης Α** και δίπλα σε καθεμιά τον σωστό συντακτικό της χαρακτηρισμό από τη **στήλη Β** (δύο στοιχεία της **στήλης Β** περισσεύουν).

Στήλη Α	Στήλη Β
ἀθλίως	επιθετική μετοχή
τὸν θανόντα	επιρροματικός προσδιορισμός
ἐκκεκηρυχθαι	σύστοιχο αντικείμενο
τὸν ἀγαθὸν	αντικείμενο
ἐν πόλει	υποκείμενο
	εμπρόθετος προσδιορισμός
	επιθετικός προσδιορισμός

Μονάδες 10

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**